

וְאָמַר אַחֲתִי. מִה־הָאֲחֹת לֹא נִפְרְדַת מִן הָאֶחָד לְעוֹלָמִים - אַף כָּאֵן. שְׁהָרִי אִשָּׁה יְכוּלָה לְהַפְרֹד, אֲבָל אַחֹת לֹא נִפְרְדַת, שְׁהָרִי שְׁנֵי אַחִים לֹא יְכוּלִים לְהַפְרֹד לְעוֹלָמִים וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

וְלָכֵן אָמַר אַבְרָהָם אַחֲתִי הוּא, שְׁהָרִי כָּלֵם הָיָה לְהוֹטִים בְּתוֹךְ קִשְׁרֵי הַכּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת וְעוֹבְדִים אוֹתָם, וְאַבְרָהָם הִיָּה דְבֵק בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה, וְאָמַר אַחֲתִי, שְׁלֹא נִפְרַד לְעוֹלָמִים. וְסִימָן לְדַבָּר - (ויקרא כא) וְלֹאֲחֹתוֹ הִבְתּוּלָה, שְׁנֹאֲמַר לִפְנֵי הַמָּקוֹם שְׁאַבְרָהָם שְׁרִי בּוֹ.

כְּתוּב (דברים י) אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וְכוּ תִדְבֹק וּבִשְׂמוֹ תִשָּׁבַע. הַפְסוּק הַזֶּה בְּאֲרוּחוֹ. אֲבָל בֹּא רֵא, לְה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא לֹא כְּתוּב, אֲלָא כְּתוּב אֵת ה'. מִה־זֶה אֵת? זֶה הַדְרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה, הַמָּקוֹם שֶׁל יְרֵאת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן כְּתוּב תִירָא, שֶׁשֵּׁם אָדָם צָרִיךְ לִירָא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ (הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא), מִשּׁוֹם שֶׁהוּא [בֵּית] דִּין.

וְאֵתוֹ תַעֲבֹד - זֶה הַדְרָגָה הַעֲלִיּוֹנָה שְׁעוֹמֶדֶת עַל הַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת, וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. אֵת וְאֵתוֹ זֶה עִם זֶה דְבָקִים וְלֹא נִפְרָדִים. מִה־זֶה וְאֵתוֹ? זֶה מָקוֹם בְּרִית הַקְדָּשׁ, אוֹת לְעוֹלָמִים. שְׁהָרִי עֲבוּדָה לֹא שׁוֹרָה בְּאוֹת וְאֵינּוּ לְעַבְד אֲלָא לִירָא, אֲבָל הַעֲבוּדָה הִיא לְמַעְלָה, וְלִכְּן וְאֵתוֹ תַעֲבֹד.

וְכוּ תִדְבֹק - בְּמָקוֹם שֶׁהוּא דְבָקוֹת לְהַדְבֵק שֶׁהוּא גּוֹף שְׁשׁוּרָה בְּאֲמִצָּע. וּבִשְׂמוֹ תִשָּׁבַע - הַמָּקוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁל הַדְרָגוֹת, וְסִימָן לְדַבָּר - (ירמיה ל) וְאֵת דְּוֹד מִלֶּפֶס אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם. מִשּׁוֹם כִּךְ נִפְרָדִים אַבְרָהָם בְּמַהִימְנוּתָא כַּד נָחַת לְמִצְרַיִם וְכַד אָזַל לְאַרְעָא דְּפְלִשְׁתִּים. לְפָר נֶשׁ דְּבִעָא לְנַחְתָא גּוֹ גּוּבָא עֲמִיקָא. דְּחִיל דְּלֹא יְכִיל לְסַלְקָא מִגּוֹ גּוּבָא, מִה־עַבְד קִשְׁר חַד קִשְׁרָא

מִה־אַחֹת לֹא אֲתַפְרֹשׁ מֵאַחָא לְעִלְמִין אוּף הַכָּא. דְּהָא אֲתַתָּא יְכִילַת לְאַתַּפְרֹשָׁא אֲבָל אַחֹת לֹא אֲתַפְרֹשׁ, דְּהָא תְרִין אַחִין לֹא יְכִלִין לְאַתַּפְרֹשָׁא לְעִלְמִין וּלְעִלְמֵי עִלְמִין.

וּבְגִין כִּךְ אָמַר אַבְרָהָם אַחֲתִי הִיא, דְּהָא כְּלַהוֹן הוּוּ לְהוֹטִין גּוֹ טְהָרִי כְּכַבִּיא וּמַזְלֵי וּפְלַחֵי לוֹן, וְאַבְרָהָם הוּוּ מִתְדַבֵּק גּוֹ מַהִימְנוּתָא וְאָמַר אַחֲתִי דְּלֹא נִתַּפְרֹשׁ לְעִלְמִין. וְסִימָנֵיהּ (ויקרא כא) וְלֹאֲחֹתוֹ הִבְתּוּלָה דְּאַתַּמָּר לְכַהֵן, אֲתַרָּא דְּאַבְרָהָם שְׁרִיא בֵּיהּ.

כְּתוּב, (דברים י) אֵת יי אֱלֹהֶיךָ תִירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וְכוּ תִדְבֹק וּבִשְׂמוֹ תִשָּׁבַע. הַאי קִרָּא אוּקְמוּהָ. אֲבָל תָּא חֲזִי, לִי אֱלֹהֶיךָ תִירָא לֹא כְּתוּב, אֲלָא אֵת (דף קיב ע"ב) יי, מָאי אֵת, דָּא דְרָגָא קְדָמָאָה אֲתַר דְּחִלָּא דְּקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְגִין כִּךְ כְּתוּב תִירָא, דְּתַמָּן בְּעֵי בַר נֶשׁ לְדַחֲלָא קָמִי מְאֲרִיָּה (קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא) בְּגִין דְּאִיהוּ (כ"י) דִּינָא.

וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד. דָּא דְרָגָא עֲלָאָה דְּקִיּוּמָא עַל הַאי דְרָגָא תַתָּאָה, וְלֹא מִתַּפְרֹשָׁאן לְעִלְמִין, אֵת וְאוֹתוֹ, דָּא בְּדָא דְבָקִין וְלֹא אֲתַפְרֹשָׁן. מָאי וְאוֹתוֹ. דָּא אֲתַר בְּרִית קְדִישָׁא אוֹת לְעִלְמִין. דְּהָא פּוּלְחָנָא לֹא שְׁרִיא בְּאֵת וְלֹאוּ אִיהוּ לְמַפְלַח אֲלָא לְמַדְחַל, אֲבָל פּוּלְחָנָא אִיהוּ לְעִילָא, וּבְגִין כִּךְ וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד.

וְכוּ תִדְבֹק. בְּאַתַּר דְּאִיהוּ דְבָקוֹתָא לְאַתַּדְבֵּקָא דְּאִיהוּ גּוּפָא דְשְׁרִי בְּאֲמִצָּעִיתָא. וּבִשְׂמוֹ תִשָּׁבַע אֲתַר שְׁבִיעָאָה דְּדְרָגִין. וְסִימָנֵיהּ (ירמיה ל)

וְאֵת דְּוֹד מִלֶּפֶס אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם. בְּגִין כִּךְ אֲתַדְבֵּק אַבְרָהָם בְּמַהִימְנוּתָא כַּד נָחַת לְמִצְרַיִם וְכַד אָזַל לְאַרְעָא דְּפְלִשְׁתִּים. לְפָר נֶשׁ דְּבִעָא לְנַחְתָא גּוֹ גּוּבָא עֲמִיקָא. דְּחִיל דְּלֹא יְכִיל לְסַלְקָא מִגּוֹ גּוּבָא, מִה־עַבְד קִשְׁר חַד קִשְׁרָא